

GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — IZHAJA VSAK DRUGI ČETRTEK. —
NAROČNINA: LETNO DIN 20, POD SKUPNIM OVITKOM DIN 18. — ROKOPISI SE POSILJAJO
NA NASLOV: UREDNIŠTVO »KRES«, LJUBLJANA, KRŽIČEVA 6. — UPRAVA: »KRES«, RA-
KOVNIK, LJUBLJANA 8. ČEKOVNI RAČUN ŠT. 17.871.

LETO XI.

LJUBLJANA, ČETRTEK, 16. MAJA 1940.

ŠTEV. 11.

Kdor stoji, naj gleda, da ne pade!

V ljubljanskem škofijskem listu št. 5. z dne 25. aprila t. l. je prevz. škof dr. Gregorij Rožman objavil resolucije, ki jih je sprejela duhovščina ljubljanske škofije na svojem zborovanju 6. marca t. l. Med njimi je tudi sledeča:

»Škodljivo razcepljenost v vrstah katoliškega delavstva je povzročila predvsem to, da so zašli nekateri vodilni krogi Jugoslovanske strokovne zveze pod vpliv marksističnih idej in se niso oklenili takoj v začetku papeževe okrožnice 'Quadragesimo anno'.

Pisanje 'Delavske pravice' in delovanje Jugoslovanske strokovne zveze je že nekaj let tako, da se je organizacija sama izločila iz skupnosti celotne katoliške dejavnosti.

Jugoslovanske strokovne zveze torej ne moremo več smatrati za katoliško organizacijo.

Človeku se milo stori ob misli, koliko je ta organizacija storila v preteklosti za katoliško zavest med delavskimi sloji in da je še danes v njenih vrstah mnogo vernega krščanskega delavstva — pa je vendar po svojem delovanju postala za katoliško skupnost bolj škodljiva kot koristna. Pokojni Janez Ev. Krek jo je zamislil in ustanovil, da je nasproti liberalnemu in socialističnemu delavstvu zastopala katoliška načela in se na podlagi teh načel borila za delavske pravice. Duhovščina je to organizacijo krepko podpirala in ji pomogla do močnega razmaha, zdaj pa jo je morala prav ista duhovščina proglasiti za nekatoliško.

Pri JSZ ta preobrat ni prišel kar čez noč. Polagoma in neopaženo so vanjo pronicale ideje, ki niso bile sicer že krivoverske, a povsem katoliške tudi ne.

V tem je svarilen nauk tudi za nas! »Kdor stoji, naj gleda, da ne pade,« pravi Kristus. Do skrajnosti moramo biti previdni in čuječi, da se v naše vrste ne zanesejo misli in naziranja, ki niso čisto v skladu z naukom sv. Cerkve! Vemo, da imajo komunisti to taktiko, da se vrvajo v katoliška društva in znotraj začenjajo svoje razdiralno delo. Zato pazimo pri sprejemanju novih članov!

Pa niti ni treba, da se komunist vlihotapi v odsek. Vse ozračje okrog nas je prepolno raznih liberalnih in komunističnih načel. Kaj kmalu se jih nalezemo, če nismo na vso moč previdni. Zadostuje, da se le en član izpostavi takim vplivom. Kmalu bo začel zmotne misli posredovati še drugim in skoraj neopaženo se jih bo nalezel ves odsek. Duhovni

Marija z Jezusom v turist. kapeli
Vzajemne zavarovalnice.

vodja se bo spraševal, zakaj versko življenje v odseku hira; bo fante morda tudi opomnil, a z začudenjem bo zapazil, da njegova beseda ne pada več na rodovitna tla. Se bolj pa bo žalosten, ko bo spoznal, da imajo fantje o tem in onem nazore, ki niso prav nič katoliški. Kaj rado pride v takih primerih do neljubih nesoglasij in napetosti med članstvom in duhovnih vodjem, zaradi česar delo v odseku ohromi, odsek pa polagoma shira.

Če nočemo, da bi se tudi naša organizacija kdaj izmaličila, bodimo tudi v najmanjših stvareh zvesto pokorni sv. Cerkvi. Njen zastopnik in tolmač njenega nauka je duhovni vodja, ki ima v odseku odločilno besedo v vseh vprašanjih, ki so z vero ali pravostjo posredno ali neposredno v zvezi. »Zahvalimo Boga,« je dejal kardinal Faulhaber, »da imamo vsaj v verskih vprašanjih avtoriteto, ki ima po svojem najvišjem učenstvu v stvareh vere in pravi govoriti zadnjo, odločilno besedo!«

Če bomo vedno tej avtoriteti, sv. Cerkvi, pokorni, se nam ni bati, da bi kdaj zašli s prave poti.

Dr. Fr. Blatnik.

Olimpijskih iger

letos radi svetovnih nemirov ne bo. Pa naj nas vendarle vodi olimpijska misel miru in bratstva...

Olimpijske igre, ki so bile v starih časih vsako četrto leto, so bile grškemu narodu največji praznik.

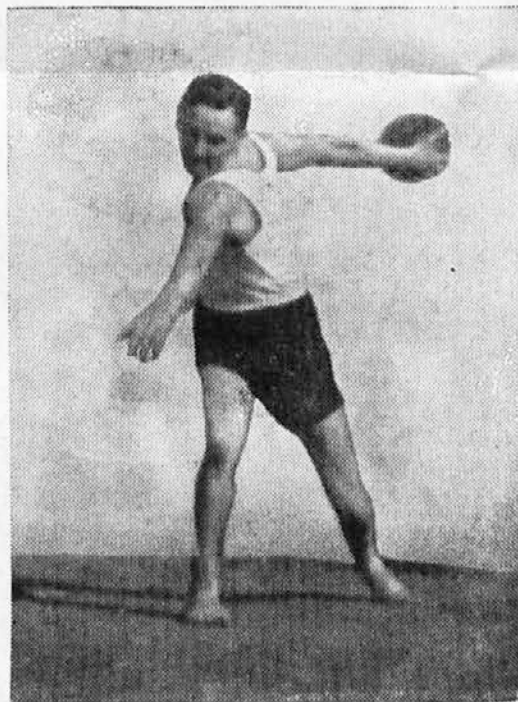

Metalec krogle.

Teh svečanosti se je vsakokrat udeležila silna množica grškega ljudstva. Bil je to praznik borbe in miru obenem, saj so se v tistih dneh odpuščale sovražnosti med grškimi državami. Kolike važnosti so bile te olimpijske igre, vidimo že iz tega, da so po njih računali leta. Bile pa so te igre predvsem velike verske svečanosti, ker Grki so vedeli in verovali, da je vse ono, kar nareči mladeniča sposobnega za borbo, dar bogov. Za dosego vzgojnega cilja »biti lep in dober« so žrtvovali vse. Negovali so telo in ga usposabljali za viteške tekme, saj so smatrali, da s tem časte bogove.

Nagrada za vse napore in požrtvovalnost je bila sreča, ki je napolnila zmagovalčevo srce z zavestjo: »Zmagal sem«. Lovorov venec so položili najboljšim na glavo v znamenje zmage. Ste čuli, da sta Meandrova sinova, ko sta zmagala na olimpijskih igrah, prinesla domov lovorova venca in ju položila na glavo svojemu sivolasemu očetu? Veste, kaj je tedaj klicalo ljudstvo očetu? »Sedaj umri, Meander, saj ne boš nikoli več doživel tolike časti in sreče!«

V tem imamo najlepši dokaz, kako je grški narod cenil olimpijsko zmago. In res. Prevelika je bila očetova sreča, ko je objel oba sinova zmagovalca — videl dva lovorova venca... To je bilo preveč za skromno Meandrovo srce, izdihnil je srečni stavek v močnih rokah sinov zmagovalcev... P. K.

Metalec diska.

Stvar, ki nam naj draga in ljuba bo kakor naše svetlo oko, je naša slovenska domovina, naša beseda materina!

Ne pikaj in ne lizaj, povej pa vsakemu, kar mu gre.

Resnica ljubi lepo obleko, da se nje ljudje ne plašijo.

Slomšek.

Ne preklinjaj!

Da bo molitev za mir Bogu dopadljivejša in uspešnejša, naj se v smislu resolucije kongresa Kristusa Kralja porabi letošnji maj za borbo proti bogokletstvu. Vse, kar moremo, moramo storiti, da ta greh iz našega naroda iztrebimo, da nas ne zadene zaslužena božja kazen.

† Gregorij
škof.

Marija, Tvoj sem ...

*Vsa природа je v prazničnem odelu;
s cveticami posuta majska tla,
in tudi ptički trubadurji so pri delu:
Zbor poje: Prišla je Gospa!*

*In ti, fant zagorelih lic,
si čul ta klic,
ki šel je skozi zadnji list:
Marija, Tvoj sem — čist!*

Obvezne okrožne tekme

V tekmovalnem redu za okrožne tekme v letu 1939-40. je določilo, da se sme največ ena petina članstva opravičiti. Glede na težke razmere in na vedno večje vojaške vpoklice se izjemoma to določilo v toliko spremeni, da sme biti opravičenih največ ena četrtina. V to četrtino so všteti vsi primeri (bolezen, služba, orožne vaje itd.). Kolikor pa je preko te četrtine odsotnih članov, se morajo smatrati za neopravičene.

Obenem opozarjamo okrožja tudi na to, da je treba vsa vprašanja za tekme napisati na posamezne lističe za žrebanje vprašanj. Prav tako je napisati naloge iz redovnih vaj, vsako posebej na poseben listič. Načelnik sme to nalogo prebrati in šele nato odložiti listek in poveljuje. Okrožja morajo torej vse potrebno pravočasno preskrbeti.

Pojavile so se tudi pritožbe, da izračun povprečne ocene pri prostih vajah ni v tekmovalnem redu pravilen, češ da s tem odseki trpijo škodo. Res je na prvi pogled, da odsek otrpi nekoliko škode, vendar pa samo tisti, ki ne skrbi, da čim več članov vadi proste vaje. Čim več članov bo odsek postavil pri prostih vajah, tem manj škode bo imel. Tista škoda pri izračunu pa se seveda pokrije z nagrado petih, oziroma dveh točk. Odsek, ki manj kakor polovico članov postavi k prostim vajam, je pa lahko kaznovan, ker ne izvršuje vseh potrebnih nalog. Zato se ta člen tekmovalnega reda ne more spremenjati.

Ponovno pa opozarjamo okrožja, da s tekmami končajo do konca maja. Po tem roku izvedene tekme se ne bodo več upoštevale in Zveza tudi ne bo izdajala diplom.

o.

O higieni oblačil in oblačenja

6. Varuj se utesnitev! (dalje.)

Utesnitve pod kolenom izvirajo od trdega polvezavanja dolgih nogavic z neprožnimi trakovi, vrvami in pretesnimi podvezilkami (elastikami). Za posledico imajo zastajanje krvnega obtoka v goleni, od česar nastajajo krčne žile, otekline, srbenje, celo odprte rane in krvavitve. Te nadloge so bolj razširjene pri ženskah nego pri moških, ki jim lahko podobne težave povzročajo pretesno zapenjanje kratkih hlač in nogavic-dokolenk. Elastični trakovi naj bodo

dovolj obsežni in široki; lahko se nadenejo tudi nad kolenom, najbolje pa je, če jih nadomestimo z elastikami, ki se pritrjujejo na jopico, srajco ali poseben trebušni pas.

Utesnitve nad gležnji prihajajo od dolgih spodnjih hlač, ki se pretesno prevezujejo nad gležnji, lahko tudi od kratkih nogavic. Posledice so slične kakor pri utesnitvah pod kolenom (zastoj krvi). Vsaki taki nadlogi se izognemo, če nosimo redno le kratke spodnje hlače in če uporabljamo za pritrjevanje nogavic prožne zanke okrog meč.

Utesnitve na stopalih, nožnih prstih in v nartu povzroča nepravilna obutev, ki je bodisi pretesna, prekratka ali nepravilne oblike. Takšna obutev dela žulje, natiske, kurja očesa, pokveči prste in krivo oblikuje vso nogo, hojo samo pa dela neprožno, nespešno, utrudljivo, včasih kar mučno in neznosno. — V zvezi s tem je seveda slaba preskrba nog s krvjo in z zrakom ter potenje, kar muke še povečuje. Nožno potenje je tudi družabno zelo zoprna zadeva. — Usnje je dober prevodnik toplote in dovoljuje hitro ohlajanje nog, ne dopušča pa izhlapevanja. Vodna para se zbira v čevlju in pospešuje odhajajo toplote, s tem pa seveda tudi prehlad in obolenje nog. S tega vidika so nizki čevlji boljši od visokih, ker pokrivajo manjši del noge, najmanj pri-

merni pa so škornji. — Zdravstveno celo kvarno je gumijasto obuvalo, ki skoro popolnoma preprečuje izhlapevanje in prezračevanje ter povzroča tako močno potenje in zatekanje nog. Takšna obutev je samo za deževno vreme in mokro cesto, pod streho pa naj se takoj odloži (galoše, snežke) ali zamenja. — Visoke pete, tako priljubljene ženskemu svetu, naredijo hojo sicer res dražestno in gibčno, hkrati pa tudi negotovo in utrudljivo; razen tega kvarijo noge, ker so neenakomerno in nenaravno obtežene, vplivajo pa tudi na telesno držo in povečujejo ukrivljenje hrbtenice v križnem delu. — Glavno pravilo glede obutve je: Čevljev naj se v svoji obliki ravna po nogi, ne pa noga po čevlju!

M. Wraber.

Mariborski tabor: Kranjska vrsta na krogih.

Vodje mladcev!

Do praznika sv. Jožefa bi morale vse mladčevske čete izvesti sprejemni izpit in zaobljubo. Mnoge čete tega še niso storile. Gotovo ne po krivdi mladcev samih. Zveza Vas prosi, da izvedete oboje čimprej. Kjer je pa to že izvršeno, sporočite na višje edinice po navodilih, ki jih imate na zadnji strani besedila »Mladčevska zaobljuba«.

Pred nami so mladčevske tekme. Izvesti jih boste morali do konca maja. Mladci sami bi gotovo radi tekmovali. Če kje torej mladci ne bodo tekmovali, kaj mislite, kdo bo to zakrivil? Zato pa, vodje mladcev, na delo! Natančna navodila za tekme Ti daje knjižica »Tekmovalni red za mladce«. Gotovo jo že imaš. Če je nisi dobil, piši na pisarno ZFO. Okrožne odbore pa prosimo, naj v sporazumu z odsekovnimi odbori določijo dan tekem.

Koedukacija v društvih

Ljubljanski Škofijski list šte. 5. z dne 25. aprila t. l. je prinesel sledečo odločbo:

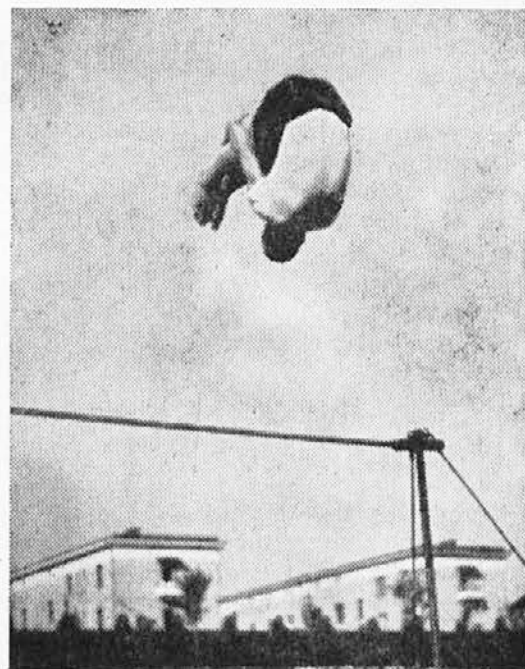
»Na različna vprašanja in sporočila, da vlada mnogokje nejasnost glede sodelovanja mladine obeh spolov v katoliških organizacijah in da se opaža v tem oziru vdor prelaksne morale v vrste katoliške mladine, podajam vsem duhovnikom in katoliškim organizacijam v ravnanje tole navodilo:

V duhu papeške okrožnice o krščanski vzgoji z dne 31. decembra leta 1929. morajo biti dijaška (srednješolska, akademska, počitniška) in mladinska vzgojna društva, ki hočejo biti katoliška in nositi katoliško ime, v organizaciji, vzgoji in delavnosti ločena po spolih. Po potrebi pa morejo prirediti skupne akcijske in manifestacijske nastope, ki jih po svojih društvih ločeno pripravijo.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1940.

† Gregorij, škof.«

Naša organizacija je od samega početka stala na stališču omenjene papeške okrožnice in vprav v zadnji številki našega lista smo odseke opozorili, naj se po njej ravna pri prirejanju gledaliških predstav. Gornje navodilo ljubljanskega g. škofa dosedanje naše stališče še podkrepljuje. Vsem edinicam naročamo, naj se tudi pri prireditvah in nastopih strogo ravna po njem.

Premet z droga naprej.

OJ PUNTIGAM

Tam gori na Gorenjskem blizu Kroke sem bil nekoč nekaj dni na oddihu. — Tam je bil na oddihu tudi fant, ki je bil preko šolskega leta pri salezijancih. Nekega dne ga zasačim pri tem, ko je obešal tablo z napisom: »Ivan Troha, gostilna in trgovina«, nad vrata. Pa je bila tabla uporna in ni hotela viseti tako, kot se za tablo spodobi. Pa zarenči gojenček skozi zobe: »Oj, ti puntigam!« Tabla poskoči.

Fantiček: »Oj, ti puntigam!«

Tabla se spet sname.

Fantiček: »Oj puntigam!«

Pa me premaga radovednost in ga vprašam, kaj pomeni ta skrivnostni vzklik: »Oj puntigam!« Razkrije mi skrivnost: »Tam pri nas, pri salezijancih, se ne sme kleti. No, pa sem si izmislil besedo, ki je napisana na steklenicah od pive »Puntigam«. Ne vem, kaj je puntigam, ampak sliši se imenitno.«

»O puntigam!« je bil fantičku nadomestek za krepke hudiče, primoje in krščenduše, perke in spet hudiče v vseh »basama« in »madona« oblikah...

*

Imam znanca, ki je visoko izobražen možak, a brez »hudiča« ne izhaja. Treh besed ne more povedati brez njega.

»Na sprehođu sem bil, prmejduš!«

»Hudič, je to fina knjiga!«

»Madonca, spet dežuje!«

V enem samem stavku mu zrastejo po trije »hudiči« in po dva »duša«. — Pa je zelo izobražen gospod...

*

V neki restavraciji imajo kovinasto tablico in na njej napis: »Ne preklinjaj!« »Govori dostojno!« Oho! Zakaj govori dostojno? Res je, že vem. Sredi lepote jezika rasto prisposode iz živalstva.

Južneje od nas slišiš korak za korakom vzklike na račun mater, očetov in Boga.

Morda pod zavestno. Že mogoče.

A tako govorico zavestno poslušati ni prijetno.

V Italiji so vpeljane globe, kazni in sobe z zamreženimi okni za kletve in preklinjevalce!

Pomlad: Oranje na Gorenjskem.

*

Visoko carino na »hudiče« vseh sort in vseh jezikov!

Boljši je »Oj puntigam!«

Saj si vsakdo lahko po svojem okusu priroji »Krepko besedo!«

Naftalin! Kamižol! Bričik! ali podobno!

(Iz knjige »Kar po domače«.)

DOPISI

II. SMUČARSKA TEKMA FO V PODBREZJAH

Smučarski šport je med našimi člani, posebno med mladci, precej razvit. Posebno letošnjo zimo smo za smuk prav dobro izkoristili. Ob nedeljah smo se zbrali ter skupno poskušali srečo na dilačah.

Dne 4. februarja smo pa priredili tekme za člane in mladce. Tekmovalo nas je skupno 16. Vreme je pa bilo to nedeljo zelo slabo, med tekmovanjem je namreč padal dež, pa vendar smo se odločili, da tekmuje. Na programu smo imeli: tek za člane 6 km, za mladce pa 3 km,

in skoke. Tek je zaradi slabega vremena moral odpasti. Vršile so se le skakalne tekme na majhni skakalnici. Rezultati so bili kljub slabemu vremenu zadovoljivi, in sicer:

Člani: 1. Prevodnik Franc 17,18 m, 2. Jeglič Nejko 17,5, 17,5 m. 3. Grašič Pavel 13, 14,5 m.

Mladci: 1. Rozman Franc 11,5, 13 m, 2. Pirih Janez 11, 12 m. 3. Pavlin Franc 10,5, 11,5 m.

Pri tekmi za najdaljši skok dneva je dosegel prvo mesto Jeglič Nejko s skokom 19,5 m.

Po končanih tekmah so bila v društvenih prostorih razdeljena lepa

praktična darila, ki so jih dobili prvi štirje v vsaki skupini.

PISMO

Ko čitam »Kres«, vidim, da se oglašajo bratje iz vseh strani naše domovine, celo iz daljne Amerike pišejo. Zato sem se odločil, da Ti tudi jaz napišem nekaj besed s Kosovega polja v Srbiji.

Bil sem še otrok, ko me je igra usode zanesla z naše sončne Goriške na Kosovo, kjer sedaj živim kot agrarni kolonist. Čeravno je minilo že sedemnajst let, od kar sem moral zapustiti rojstni kraj, vendar ta dolgi čas ni zbrisal spomina in ne pogasil ljubezni do naše lepe Slo-

venije, temveč bolj in bolj sem z duhom in mislijo med Vami, dragi bratje.

Ko čitam naše glasilo »Kres«, vidim, kako živahno je v prosvetnih društvih, posebno pa v naši organizaciji, ter občudujem ljubezen, s katero se bratje oklepajo dela za razcvet in napredek naših društev in organizacij. Zato Vam, dragi bratje, od srca privoščim vesele trenutke, ki jih doživljate ob slovesnih dneh, ter priznanja, katera žanjete za Vaše trudapolno delo od vseh po-

koli, med nastopom pa je igrala delavska godba iz Kranja. Največja zasluga za tako lepo uspelo akademijo gre bratu načelniku Trilarju Francetu. Vsi smo mu iz srca hvaležni za njegovo požrtvovalnost, in upamo, da nam bo tudi v bodoče rad pomagal.

Udeležili smo se tudi okrožnih smučarskih tekem, pri katerih sta na progi 5 km zavzela naša člana br. Proj Ivan drugo, br. Dolenc pa tretje mesto. Predsednik.

POZDRAV OD VOJAKOV

Poklicana sva bila za tri mesece k vojakom. Služiva v svojem vojnem okrožju. Nikakor ni nama težko biti vojak, ker sva člana naše fantovske organizacije in sva se pri nji mnogo naučila, kar nama pri vojakihi zelo koristi. Zlasti lepe uspehe rodi za take primere disciplina v naši organizaciji. Vse člane naše organizacije in bralce Kresa najlepše pozdravlja. — Bog živi!

Kebrič Franc in Jernej Gunge.

KRIŽE NA GORENJSKEM

Odkar izhaja naš fantovski list »Kres«, o nas Križanih ni bilo slišeti. Danes pa se oglašamo, da ne boste mislili, da spimo in se nič ne brigamo za delo in razvoj naše organizacije. Na praznik 8. decembra smo imeli marjansko akademijo. Nato smo 11. januarja vprizorili igro: »Luč z gora«, katera je žela sijajen uspeh. — Telovadbo člani vadijo redno vsak teden, vadijo obvezne vaje za bližajoče se okrožne tekme. Prosvetno tvarino pa obdelavamo na sestankih vsak teden.

Dne 12. februarja je v cvetju mladosti umrl v ljubljanski bolnišnici naš komaj 17 letni član **Milan Kravcar**. Prepeljan je bil v Križe, kjer smo ga fantje spremili v krogih na njegovi zadnji poti. K pogrebu so tudi prihiteli fantje iz Tržiča in Kovorja. Ob odprtem grobu se je v imenu FO poslovil g. duh. vodja Jože šolar. Položili so ga poleg njegovega očeta, ki mu je že pred leti

umrl. — Milan, naj Ti bo zemlja lahka in Vsemogočni naj Ti bo plačnik za vse tvoje delo! — Ko bo ta dopis objavljen v »Kresu«, gotovo že ne bo več med nami našega načelnika br. Ivana Lorenčiča, kajti poklican je, da odsluži svoj kadrovske rok. Fantje, le dajmo Bogu, kar je božjega, in kralju, kar je kraljevega. Tebi, Ivo, pa želimo srečno pot, želimo Ti pa tudi, da bi se zdrav in vesel vrnil med nas in zopet zavzel mesto načelnika, da boš svojo mlado vojsko tako naprej vodil, kakor si jo do sedaj. — Bog živi vse slovenske fante. **Br. L.**

STIČNA

Naš odsek se še v novem »Kresu« ni oglasil. V letošnjem letu smo bili bolj živahni, ker se je naše članstvo poprijelo tudi smučanja. Udeležili smo se okrožnih smučarskih tekem v Žalni, pa tudi sami smo 18. februarja priredili odsekovne smučarske tekme, pri katerih je postal prvak br. Miglič Rudolf. — Duhovne vaje so opravili vsi člani, obenem z drugimi fanti in možmi naše župnije, prve 3 dni meseca marca. Vodil jih je predsednik naše podzveze dr. Fr. Blatnik. Na praznik sv. Jožefa so se naši člani, ki imajo krog, tudi fotografirali. Na slikki, ki jo prilagamo, manjkata še dva kroja. Imamo jih do sedaj namreč 12. — Najlepši dan pa je bil za nas 31. marec, ko smo s sodelovanjem DK priredili lepo uspelo akademijo. Imeli smo na programu 16 točk, eno lepšo od druge. Slavnostno besedo je imel naš duh. vodja p. Ilberik švarc, ki je v svojem jednatem govoru spregovoril mladini in staršem o našem cilju in delu. Člani smo izvajali tudi simbolično vajo: Oj Doberdob, ki je žela med občinstvom velikanski uspeh. Veselimo se že prihodnjega leta, ko bomo — če nam Bog ohrani mirne čase — skupno z vsemi brati naše ZFO zopet mogli nastopiti v naši lepi slovenski prestolnici in s tem znova izpričati, da je večina na naši strani. Bog vas živi! **S. M.**

FO Šmartin. - Brata Proj in Dolenc.

šteno mislečih ljudi. Misleč na Vas, dragi bratje, mi v srcu tli tiha nada, da bo prišel dan, ko mi bo dana prilžnost, da obiščem Slovenijo ter vsaj nekaj dni preživim med Vami. V tej nadi, dragi brat urednik, kličem Tebi, vsem bratom po Sloveniji, posebno pa bratom FO v Preski, kjer sem tudi jaz član, krepki Bog živi!

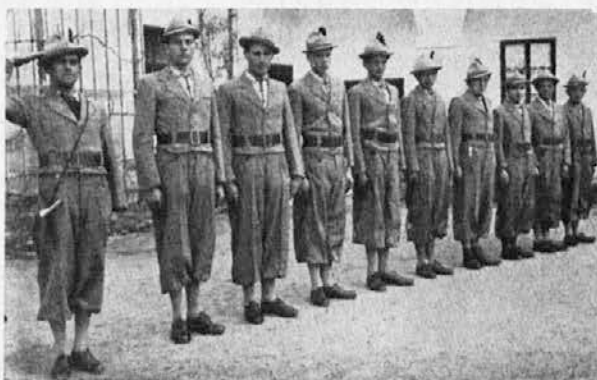
Rijavec Anton.

SMARTIN PRI KRANJU

Prvič se danes oglašamo v našem listu fantje iz prijaznega Šmartna, ob vznožju sv. Jošta in Šmarjetne gore; mimo nas se vije bistra Sava, ki prinaša pozdrave vsej slovenski mladini prav gori izpod Triglava.

Dne 10. marca so naši fantje in dekleta pokazali sad svojega zimskega dela. Priredili smo krasno akademijo, kakršne pri nas v Šmartnem še nismo videli.

Zjutraj smo se v krogih udeležili sv. maše in skupnega sv. obhajila, popoldne pa smo ob nabito polni dvorani imeli nastop. Dvorana je bila slavnostno okrašena kot še ni-

FO Stična.

SREDIŠČE OB DRAVI

Redko se oglašamo iz tega skrajnega koticke naše Prlekije. Ker ni o nas nobenega glasu in, da ne ošte morda mislili, da spimo, hočemo tudi središki fantje podati sliko našega društvenega dela.

Odsek šteje 17 rednih članov, 16 mladcev in 13 naraščajnikov. Vsi ti so se zelo pridno pripravljali na našo III. akademijo, ki smo jo priredili na fantovski praznik sv. Jožefa 19. marca 1940 skupno z Dekliškim krožkom. Akademija je obsegala 21 točk, vse so bile dobro izvedene. Slavnostni govor na akademiji pa je imel akademik g. Stanko Kociper, za kar se mu iskreno zahvalimo.

Naš odsek šteje 14 krojev, v katerih smo že večkrat javno nastopili. Zdaj se naši fantje pripravljajo na obvezne okrožne tekme. »Kres« ima naročenih 16 fantov. — Bog živi!

Brat Janez.

SP. ŠISKA — LJUBLJANA VII.

Tudi mi se moramo oglasiti v našem fantovskem glasilu ter vam podati slike našega društvenega delovanja. Odsek šteje 41 rednih članov, 10 mladcev in 24 naraščajnikov. Na fantovski praznik sv. Jožefa je 31 članov položilo slovesno zaobljubo, da bodo zvesto izpolnjevali načela in poslovnik ZFO.

Isti dan ob 8 zvečer pa je bila akademija skupno z DK, na nji je bilo izvajanih 16 točk.

Krasno je bilo, ko so nastopili »naraščajniki« z vajo »Mornarčki« in prostimi vajami.

Sledile so še druge točke: ena lepša od druge; na njih so mladi in člani pokazali, da so Slovenci, ki se hočejo pokoravati našim voditeljem, in Jugoslovani, zvesti kralju.

Članice so z vajo »Nebo žari« in mladenke s »Povsod Boga« pokazale, da hočemo povsod Boga, ki naj vlada in daje moč mladim naprom! — Akademijo smo zaključili s himno »Hej Slovenci«, to je vsa dvorana z navdušenjem pela. — Tudi na sestanke nismo pozabili, redno

vsak teden so v samostanski dvorani s povprečno udeležbo 34. Ni velika ta četa, toda izbrana iz fantov, ki se iz dneva v dan pehajo za vsakdanji kruh in zaslužek. Fantje, kateri danes tvorijo odsek, so poroštvo novega razmaha in dela za zmago katoliških načel!

Odsek ima 12 naročnikov »Kresa«, ki ga z velikim veseljem prebirajo in iz njega zajemajo hrano, ki je potrebna za rast mladega telesa, da ne zaide na kriva pota.

Frece Jože.

FO ŠMARTNO PRI LITJI

»Take akademije pa še ni bilo«, so govorili gledalci, ko so odhajali iz nabitno polne dvorane našega Doma na praznik sv. Jožefa. In prav so imeli; kajti res je bila letošnja akademija višek zimskega dela v našem odseku. Vse točke so bile izbrane in podane dovršeno. Posebno je treba omeniti naše mladce, ki so podajali svojo »mladčevsko uro« tako domače in pristrčno, da odobravanja in ploskanja v dvorani ni bilo konec. Napravili so tudi zaobljubo. G. kaplan Starman, naš duhovni vodja, pa je imel med akademijo krasen in izpodbuden govor.

Omeniti moram tudi dopoldanski del našega fantovskega praznika. V velikem sprevodu smo korakali iz Doma v cerkev k osmi maši. Na koro so peli naši fantje, ministrirala sta tudi dva fanta v krojih, skratka, bila je res »fantovska maša«. In tudi k mizi Gospodovi smo pristopili vsi brez izjeme. Po maši smo zopet odkorakali ob »sviranju« naših trobentačev v Dom, kjer smo se slikali. Letošnji naš fantovski praznik nam bo res ostal v spominu.

Stane.

GOMILSKO

Gomilsko se danes prvič oglašava v fantovskem glasilu »Kresu«, čeprav je bilo decembra 1939 tri leta, od kar smo ustanovili naše fantovsko društvo. Sprva nas je bilo mnogo, a so drug za drugim odstopali iz bogve kakšnih vzrokov. Ostala nas

je samo majhna peščica, niti 20 po številu. A kar nas je ostalo, smo pa ti dovolj delavni in vneti. Prav pridno se udeležujemo sestankov, na katerih dobivamo duhovne vzgoje. Pridno se pripravljamo za tekme v mesecu maju. Tudi telovadbo gojimo, da si urimo naša telesa za življenje. Telovadne vaje imamo ob petkih zvečer. Veliko veselja imajo fantje do prireditvev. Lansko leto smo priredili velik in dobro uspehi okrožni tabor savinjskega okrožja. Prirejamo pa tudi igre. 19. novem-

FO Celje I.

bra 1939 smo igrali »Begunko«, to je režiral br. Tržan Anton, 3. marca 1940 pa igro Stari in mladi, v režiji br. predsednika. Dne 19. marca pa smo priredili dobro uspelo akademijo; pri nji je sodeloval tudi dekliški krožek. Na belo nedeljo smo šli kazat svoje znanje na okrožno akademijo v Sv. Jurij ob Taboru. Kaj pa »Kres«? Da, tudi tega imamo nekaj naročenega, Zaenkrat še nimamo veliko naročnikov, a upamo, da bomo z agitacijo dosegli boljši uspeh in več naročnikov. — Bog živi!

Brat Ivan.

NOVE KNJIGE

Šesti mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani 25.—30. junija 1939. Uredila Ivan Martelanc in Josip Premrov. Izdal odbor za VI. kongres KK. Založil škofijski ordinariat v Ljubljani. Tiskala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. — Te dni je izšla prekrasna in silno dragocena knjiga kot poročilo o KKK v lanskem juniju v Ljubljani. Uvodno besedo je napisal prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman, uvodno pesem pa pesnik Silvin Sardenko. Sledi beseda o pomenu teh kongresov in zgodovina istih. Nato so napisani pozdravi kongresu in delo o pripravah, potem častni udeleženci, nato pa sledijo podrobna poročila o začetku kongresa, o zborovanjih in vseh zunanjih slovesnostih v teh slavnostnih dneh, ki jih slovenska Ljubljana ne bo nikdar pozabila. Vsi ti podrobni opisi so ilu-

FO Sp. Šiška.

IVAN NOVAK

Novela iz spomladi pred majniško deklaracijo. — Spisal Ivan Čampa.

Pa mu ni uspelo. Ni vedel, da se resnično boji koraka, ki ga je mislil storiti, in da se mu zaradi tega tresejo kolena. Rad bi bil šel že v posteljo, pa se mu je zdelo še prezgodaj. Bal se je, da bi s tem pri domačih vzbudil pozornost. Proti devetim pa je le legel. Fric, njegov sostanovalec iz sosednje sobe, je že zdavnaj odšel po svojih temnih poslih, in v prostoru je bilo tako tiho, da je bolelo. Novak je slišal, kako mu v nemiru razsaja srce.

»Presneto, dokaj živcev sem izgubil od lanskega leta!«

Dobro uro je ležal brez sna na postelji. Skozi okno, ki je bilo na stečaj odprto, je vel v sobo tople zrak in zdaj pa zdaj je bilo slišati, kako je veja kakega drevesa oprasnila zid.

Nenadoma se je zaslislalo iz gornjih prostorov, kjer sta spali gospodinja in njena vnukinja, igranje klavirja. Novak je prisluhnil. »Gospodična igra,« je pomislil. Vlekel je na ušesa pritajene zvoke, ki so otožno izzvenevali med debelimi zidovi.

»Zdaj je čas, da odidem, nihče me ne bo slišal,« mu je prešinilo močgane.

Oprezno je vstal in se hitro oblekel. Ne da bi kaj pomislil, je naredil križ na čelu, ustih in prsih. Potem je stopil k odprtemu oknu in previdno odstranil palico, ki jo je bil prežagal že prvi dan svojega prihoda. Spretno kot mačka je splezal skozi ozko odprtino v železnem okrižju in bil v trenutku iz sobe. Ko je stopil na tla, je zaškripal pesek. Postal je za časek. Segel je na poličko in spretno vtaknil železno palico na prejšnje mesto. Potem je preskočil ograjo in stopal tik ob živi meji proti koncu terase. Ko je prišel do tja, si je temeljito oddahnil. Počutil se je svobodnega. Splezal je po kamenju navzdol. Tam je poiskal špranjo, kamor je bil popoldne skril pripravljene stvari, in zavlekel zavoj v gosto grmičje, ki je raslo, kjer se je spet začevala strmina. Pod širokimi vejami stare in pritlikave tise, ki je bila komaj tolaka, da je vsega zakrivala, je urno odmotal zavoj in začel vleči iz njega čudne stvari. Bile so neke stare cunje, ki jih je dobil sam Bog vedi kod. V te cunje se je oblekel. Bile so mu pol prevelike in pomislil je, da je namara neskončno smešen v njih. Potem si je popravil kodre in si povlekel na glavo sivo lasuljo. Tudi obraz si je prevlekel z neko sivo mažo. V trenutku je bil tako spremenjen, da bi lastna mati niti od daleč ne mogla slutiti v njem svojega sina. Potem si je povlekel čez ramo še zakrpano torbo in bil je v resnici pravi berač, ki bi se vsakomur smilil.

Tak se je odpravil proti mestu. V Šenklovu je udarila ura pol enajstih.

»Kak stražnik bi me utegnil povprašati, kaj počnem na cesti ob takem času,« je pomislil, a že se mu je v glavi porodil odgovor, ki bi moral zadovoljiti še tako radovednega človeka.

Skušal se je držati v dve gubi, da bi vzbujal vtisk čim večje starosti. Zdaj pa zdaj je podrsal s palico po kameniti cesti. Res nihče ne bi mogel dvomiti, da ni ta sključen možiček, ki se mu izpod preluknjane klobuka usipajo sivi lasje, vsega usmiljenja vreden siromak, ki v vsem mestu ni mogel dobiti skromnega prenočišča...

Počasi je prešel Poljansko cesto, Vodnikov trg in Prešernovo ulico ter jo kar po bližnjici mahnil proti gimnaziji, ki je mrka samevala blizu tivolskega parka.

Ni si takoj upal spraviti se na delo. Oprezno se je ogledal in šele tedaj, ko se je prepričal, da v bližini res ni žive duše, je odprl svojo malho...

Pa je spet prestal in začel premišljati. Ko se je zagledal v to poslopje, ki je bilo zgrajeno v obrabljenem avstrijskem državnem slogu, se mu je začela liti skozi možgane dolga reka spominov. Natančno si je v duhu predstavljal mračne hodnike in učilnice. Zdelo se mu je, da še na cesto prihaja njihov značilni vonj in milo se mu je storilo.

(Dalje.)

strirani s prekrasnimi slikami. Tako smo Slovenci lepo izvedli nalogo organizacije največje prireditve v lanskem letu in sedaj zaključili to veliko delo še s knjigo, ki bo ostala za zmerom med nami kot prelep spomin na tiste slavnostne dni. — Zato je prav, da si vsaj vsi naši odseki po deželi nabavijo to prekrasno in pomembno knjigo, če je že posamezni člani ZFO ne morejo kupiti. Knjiga je kljub razkošni opremi in velikemu obsegu zelo poceni, saj stane samo 40 din. Zelo toplo priporočamo odsekom in društvom!

Ljudski oder št. 5. — Za čas do binkošti je izšel Ljudski oder z nadaljevanji nekaterih člankov o sporedu in govorskih zbiorih, pa z igranimi za ta cerkveni čas: o sv. Juriju, o rdečem kralju, o vladarju zemlje in knezu miru, o slovenskem cerkvenem letu v besedi in pesmi ter igra Spiritisti. Sledijo paberkice o uprizoritvah, kronika, slovstvo in lutkarstvo. — Zlasti pomemben je ta predel Ljudskega odra, ko govori o novih ročnih lutkah, ki jih prav naš novi oder po prof. Kuretu nanovo vpeljuje med Slovence po mnogo bolj ali manj posrečenih poskusih visečih lutk. Tudi z novimi lutkarskimi predstavami v ljubljanskem radiu in v Unionu je naš ljudski oder že pričel. Prav bi bilo, da bi se te vrste igre tudi pri naših odsekih začele, zlasti jih priporočamo mladcem in naraščajo, saj so tako ljubke in preproste, da bodo prav gotovo ugajale tako igralcem kakor tudi gledalcem, in to ne samo otrokom, ki so jim v prvi vrsti namenjene, ampak tudi odraslim, saj se tudi mi radi otresemo dnevnih skrbi, posebno v sedanjih težkih časih, in se pristrčno razvedrmo ob lutkah, ki nam tako rače v šali in smehu povedo marsikatero globoko življenjsko resnico! Tudi tehnična izvedba ročnih lutk je tako preprosta, da jo bodo zlahka zmogli vsi naši mladčevski odseki. Podrobna navodila pa tudi lahko vsak čas dobite pri Prosvetni zvezi v Ljubljani. Le sezite po tem ljubkem in preprostem Pavlihu, ki je zamenjal tujega Gašperčka, v samem Ljudskem očru pa dobite že mnogo iger za ročne lutke. Zato pa ponovno priporočamo revijo Ljudski oder vsem našim društvom in odsekom ter krožkom.

F. J.

Izdaja Zveza fant. odsekov. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Tiska Misijonska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)